

حاصل از صادرات خودشان را به ارز دولتی تبدیل کنند. حمید محلاتی مدیرعامل شرکت (زعفران حمید ۱۱۰) در مورد سیاست ارزی دولت می‌گوید: «[این سیاست] به‌هیچ‌وجه توجیه اقتصادی ندارد و در این صورت مجبوریم صادرات را متوقف کنیم» (روزنامه دنیای اقتصاد، ۱ خردادماه ۱۳۹۷). همچنین سرکوب شدن نرخ ارز و نبود ارز حقیقی در کشور باعث شد که نرخ ارز بازار آزاد، بیش از نرخ اعلام شده از سوی دولت باشد. همین امر موجبات فساد، رانت‌خواری و عدم رقابت‌پذیری تولید داخلی در برابر کالاهای خارجی شد.

۴. تأمین مالی از منابع بین‌المللی

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، میزان سرمایه‌گذاری خارجی در کشور به‌شدت کاهش یافت. در این سال‌ها نه‌تنها سرمایه خارجی در ایران جذب نشد؛ بلکه سرمایه‌های قبلی نیز از کشور خارج شدند. اشغال سفارت آمریکا از سوی دانشجویان پیرو خط امام، نقطه عطفی برای آمریکا در روابطش با ایران بوده است که به‌واسطه این امر تحریم‌های اقتصادی آمریکا علیه ایران شروع شد. با شروع جنگ تحمیلی عراق علیه ایران و مورد هدف قرار گرفتن تأسیسات اقتصادی کشور، فشارهای اقتصادی دوچندان شد. جنگ، تحریم‌های اقتصادی، بی‌ثباتی نرخ ارز، تورم بالا و ریسک سیاسی از جمله عواملی بودند که مانع جذب سرمایه‌گذاری خارجی در ایران شدند (رحیمی‌فر، ۱۳۸۱: ۹).

بازسازی ویرانه‌های به‌جامانده از جنگ تحمیلی، راه‌اندازی چرخ‌های اقتصاد ملی، جبران عقب‌ماندگی‌های اقتصادی و ایجاد زیرساخت‌های اقتصادی، نیازمند سرمایه و منابع مالی بسیاری بوده است. بنا بر منابع رسمی، خسارات وارده ناشی از جنگ به کشور حدود یک هزار میلیارد دلار برآورد شده بود (بررسی‌های بازرگانی، ۱۳۷۸: ۲۱). بر این اساس دولت هاشمی؛ اقتصاد آزاد، کاهش مداخله دولت در اقتصاد و افزایش تعاملات بین‌المللی را در دستور کار خودش قرار داد (دهقان و سمیعی اصفهانی، ۱۳۹۶: ۴۸). دولت سازندگی در تعاملات خارجی خود، رویکرد تنش‌زدایی، عمل‌گرایی، روابط با کشورهای همسایه، اروپا، ادغام ایران در اقتصاد جهانی و تلاش برای خروج ایران از انزوا را درپیش گرفته است